

CORVINA

A MAGYAR KÖNYVKERESKEDŐK EGYLETÉNEK KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 10., 20. ÉS 30-ÁN.

A «CORVINA» szerkesztőségének szánt kéziratok Petrik Gézához (Budapest, II., Bimbó-utca 12.) küldendők.

*Az egylet tagjai ingyen kapják.
Előfizetési ára egész évre 16 kor.*

HIRDETÉSEK ÁRA: 3 hasábos nonpareille soronként tagoknak 6 fillér, nemtagoknak 10 fillér.

Most jelent meg!

Magyar könyvkereskedők évkönyve.

Tizenegyedik évfolyam (1900).

Ezen évkönyvet egyletünk tagjai a tagsági díj ellenében további felszámítás nélkül kapják.

Felhívjuk tehát a vidéki kartárs urakat, hogy bizományosaikat a f. évi tagsági díj **második 10 koronás részletének, s esetleges többi hátralékuk** kifizetésére felhatalmazzák, a mennyiben pedig bizományosuk nincsen, az esedékes összeget pósta útján szíveskedjenek egyletünk pénztárosához, Franke Pál urhoz (Budapest, koronaherceg-utca 1. sz.) beküldeni, **mert ennek elmulasztása esetében alapszabályaink idézett §-a*) szerint kellene eljárjunk, s ezenfelül a «Corvina» küldését is be kellene szüntetnünk.**

Felhívjuk egyuttal azon kartárs urakat, kik tagsági díjaikkal hátralékban vannak, hogy ezek kiegyenlítéséről mihamarább szíveskedjenek gondoskodni.

Ranschburg Viktor

egyl. titkár.

Hoffmann Alfréd

egyl. elnök.

*) 10. §. Minden tagnak a következő kötelességei vannak:

a) a közgyűlés által meghatározott évi járulékot (32. §. c) az egyleti pénztárba pontosan befizetni. *Ha valamely tag az előzetes felszólítás dacára is elmulasztja a járulékot befizetni, a választmány fel van jogosítva ily hátralékokat egy budapesti competens bíróság által behajtani.*

Újonnan megjelent könyvek.*

Magyar könyvek.

Magyar tudom. Akadémia Budapesten.

Értekezések a történeti tudományok köréből. Kiadja a Magyar tud. Akadémia. A II. osztály rendeletéből szerkeszti **Pauer Imre.** XIX. kötet. 4. szám. (N. 8-r.) Bpest, 1901. Akadémia.

4. szám. **Békefi Remig.** A rabszolgaság Magyarországon az Árpádok alatt. (41 l.) 80 f.

Értekezések a társadalmi tudományok köréből. Kiadja a Magyar tud. Akadémia. A II. osztály rendeletéből szerkeszti **Pauer Imre.** XII. kötet 5. szám. (N. 8-r.) Bpest, 1901. Akadémia.

5. szám. **Ráth Zoltán.** Népszaporodásunk kérdése a XX. század küszöbén. (48 l.) 90 f.

Endrényi Imre Szegeden.

Oltványi Pál. Tátrafüredi emlék. (Lex. 8-r. XI. 160 l.) Szeged, 1901. Endrényi Imre 3 k.

Gibbon Albert Kolozsvárott.

Szadeczky Lajos dr. Régi erdélyi lakadalom. Történeti korrajz, 3 képben. (N. 8-r. 28 l. és számos képmelléklet.) Kolozsvár, 1901. Gibbon Albert bizom. 2 k.

Grill Károly udv. könyvkereskedése Budapesten.

Csatay Csataj Gyula. A vasuti üzemkezelés megbírálása. Tanulmány. (8-r. 32. l.) Debreczen, 1901. Szerző kiadása. Grill Károly bizom. Bpest. 50 f.

Galovits Zoltán dr. A magyar szövetkezeti jog. Kézikönyv úgy kizárólag a kereskedelmi törvény, valamint a «Gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről» szóló 1898. XXIII. t.-c. értelmében működő szövetkezetek számára. Rendszeres ismertetése a magyar korona országain belül érvényben lévő szövetkezeti jognak, különös tekintettel a külföldi törvényalkotásokra. (N. 8-r. VIII. 270 l.) Bpest, 1901. Grill Károly 6 k.

Herger Ágoston Ujvidék.

Vukicsevits György. A görögkeleti szerb egyházi autonómiaáról Magyar-, Horvát- és Szlavonországban. (Különnyomat a «Jogi Lexikon III. kötetéből») (8-r. 56 l.) Bpest, 1900. Pallas nyomda. Herger Ágoston bizom. Ujvidéken. 50 f.

Kilian Frigyes utóda egyet. könyvkereskedése Budapesten.

Hódy Lajos. Spitova Kázmér és társai. Tizenkét apróság (8-r. 108 l.) Bpest, 1901. Kilian Frigyes utóda 2 k.

Král Vilmos és Szántó Andor. Fiume államjogi helyzete. A «Joghallgatók tudományos egyesülete» által pályadíjjal koszorúzott közjogi tanulmány. (N. 8-r. 110 l.) Bpest, 1901. Kilian Frigyes utóda 2 k. 40 f.

Lampel Róbert udv. könyvkereskedése Budapesten.

Bogyó Samu és Havas Miksa. Kereskedelmi számtan. A kereskedő tanonciskolák és a női kereskedelmi tanfolyamok használatára. (N. 8-r. 156 III. l.) Bpest, 1901. Lampel Róbert 2 k. 40 f.

* Könyvészetünk teljessége érdekében felkértem a t. kiadókat, hogy kiadványaik egy-egy példányát megjelenés után azonnal címre beküldeni szíveskedjenek. **Rényi Károly** (Grill-féle cs. és kir. udv. könyvkereskedésben).

- Fodor Lajos.** A gyakrabban előforduló okiratok bélyegilletékei. Iskolai használatra. (24-r. 16 l.) Debreczen, 1901. Szerző saját kiadása. Lampel Róbert bizom. Bpest 30 f.
- Franczia könyvtár.** 13. kötet. Szerkesztik *Theisz* Gyula dr. és *Macskássy* József. (K. 8-r.) Bpest, 1901. Lampel Róbert, Egy-egy kötet kötve 70 f.
13 kötet. **Voltaire.** Zaire. Magyarázatokkal ellátta *Gombocz* Zoltán dr. (XV. 89 l.)
- Hekler Antal.** Velence. Firenze. Róma. Naplótöredékek. (8-r. 29 l.) Bpest, 1901. Lampel Róbert 1 k.
- Kis könyvtár.** 33., 34. kötet. Szerkeszti *Benedek Elek*. (8-r.) Bpest, 1901. Lampel Róbert. Egy-egy kötet kötve 50 f.
33. kötet. **Egri György.** Bohókás történetek. (64 l.)
34. kötet. **Benedek Elek.** Történetek öreg emberekről. (50 l.)
- Latin és görög iskolai classicusokhoz való praeparatio.** 54. füzet. Szerkeszti *Dávid* István. (8-r.) Budapest, 1901. Lampel Róbert. Egy-egy füzet 50 f.
54. füzet. **Homeros** Odysseiája. I—IV. ének. Magyarázta *Szöke* Adolf. III. füzet. Odysse. I. 440—végig II. 1—végig. III. 1—15. Ábrákkal. (89—128 l.)
- Mandl Bernát.** A magyarhoni zsidók tanúgye II. József alatt. Különlenyomat az I. M. I. T. 1901. évkönyvéből. (8-r. 56 l.) Bpest, 1901. Lampel Róbert 60 f.
- Négyesy László.** Magyar olvasókönyv. Második rész. Közép- és polgári iskolák második osztálya számára. 16 képpel. (N. 8-r. 225, III l.) Bpest, 1901. Lampel Róbert 2 k. 40 f.
- Tergina Gyula dr. és Pataki Simon.** Földrajz a polgári fiúiskolák számára. I. rész. Magyarország és Ausztria. (N. 8-r. 124, XXIV. l.) Bpest, 1901. Lampel Róbert 1 k. 80 f.
- Vitalis István.** Földrajz. A gymnasiumok és reáliskolák számára. Az új tanterv és dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár útmutatása szerint. II. kötet. A középiskolák II. és III. osztálya számára. Europa, Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza. 58 képpel. (N. 8-r. II., 312, II. l.) Bpest, 1901. Lampel Róbert 3 k. 50 f.

Ifj. Nagel Ottó Budapesten.

- Kuzsinszky Bálint dr.** Budapest régiségei. A főváros területén talált műemlékek és történelmi nevezetességű helyek leírása. V., VI., VII. kötet. Számos képpel. (4-r. 164, 150, 172 l.) Bpest, 1897., 1899., 1900. A székes-főváros kiadása. Ifj. Nagel Ottó bizom. Egy-egy kötet 5 k.
- Mihók-féle Magyar Compass 1900/1901. XXVIII. évfolyam.** Pénzügyi és kereskedelmi évkönyv. II. rész. Szövetkezetek, biztosító-, ipar- és közlekedési vállalatok, állam és városok pénzügye. Szerkeszti *Galanthai Nagy* Sándor dr. (8-r. 777 l.) Bpest, 1901. Szerkesztő kiadása. Ifj. Nagel Ottó bizom. Kötve 12 k.

Nemzetközi Iparkönyvkereskedés Budapesten.

- Morva Rezső.** Kézikönyv a gőzkazánok, locomobil és cséplőgépek, valamint az összes stabil-gőzgépek kezeléséről. A kazánfűtők, locomobil- és stabil-gőzgépek, valamint a magas- és alacsony nyomású sűrítővel működő gőzgépekről vizsgázók előkészítésére. 717 kérdés és felelet. 62 szövegbe nyomtatott ábrával. Negyedik, bővített kiadás. (N. 8-r. IV., 183 l.) Győr, 1901. Szerző tulajdona. Nemzetközi Iparkönyvkereskedés bizom. Bpest 2 k. 50 f.
- Kézikönyv az összes gőzkazánok, locomobil- és cséplőgépek kezeléséről. Az összes stabil- és locomobil-gőzkazánok és locomobil-gőzgépekről vizsgázók előkészítésére. 548 kérdés és felelet. 42 szövegbe nyomtatott ábrával. Negyedik bővített kiadás. (N. 8-r. IV., 150 l.) Győr, 1901. Szerző tulajdona. U. o. 1 k. 50 f.
- Kézikönyv a mozgony- (locomobil) és összes helyhez kötött (stabil) gőzkazánok kezeléséről. A mozgony- és helyhez kötött kazánokról vizsgázók előkészítésére. 375 kérdés és felelet. 29 szövegbe nyomtatott ábrával. Negyedik bővített kiadás. (N. 8-r. IV., 80 l.) Győr, 1901. Szerző tulajdona. U. o. 60 f.

Singer és Wolfner Budapesten.

- Werner Gyula.** Hunok harca. Regény Ferenc király korából. 2 kötet. (8-r. 184, 224 l.) Bpest, 1901. Singer és Wolfner 5 k.

Stampfel Károly udv. könyvk. Pozsonyban.

- Albrecht János.** Német olvasókönyv szótárral, beszéd- és fordítási gyakorlatokkal. II. kötet. A reáliskolák II. és a

gymnasiumok IV. osztálya számára. Negyedik, az 1899. évi tantervhez alkalmazott kiadás. (8-r. 142 l.) Pozsony, 1901. Stampfel Károly 1 k. 80 f.

- Bozóky Endre dr.** Physika és physikai földrajz. A reáliskolák III. és IV. osztályai számára. II. Physikai földrajz. Harmadik, az 1899. évi tantervhez alkalmazott kiadás. 85 a szöveg közé nyomott ábrával. (8-r. 128 l.) Pozsony, 1901. Stampfel Károly 1 k. 80 f.
- Cserny Károly és Dávid István.** Latin stilusgyakorlatok. A gymnasiumok középosztályai, különösen az V-dik osztály számára. I. rész. Ötödik javított, részben bővített s a gymnasiumi tanítás új tervéhez alkalmazott, megváltozott kiadás. (8-r. 119 l. Jegyzet 37 l.) Pozsony, 1901. Stampfel Károly 2 k.
- Csizmadia I. Gyula.** Népiskolai alapismeretek a földrajz, történelem, természettan és természetrajzból. Az egy és két tanítóval bíró falusi népiskolák számára. Harmadik bővített kiadás. (8-r. 112 l.) Pozsony, 1901. Stampfel Károly. Kötve 60 f.
- Schultz Imre.** Német olvasókönyv, helyesírástani függelékekkel és magyar-német s német-magyar szótárral. Polgári és felsőbb leányiskolák számára. I. kötet. Az első és második osztály számára. Második, javított s bővített kiadás. (8-r. 142 l.) Pozsony, 1901. Stampfel Károly 1 k. 40 f. Kötve 1 k. 90 f.
- Földrajz. Polgári leányiskolák számára. Első kötet. Magyarország, Europa. Az 1901. évi népszámlálás adatainak figyelembe vételével. 55 ábrával. (8-r.) Pozsony, 1901. U. o. 1 k. 50 f. Kötve 2 k.
- Mintaleczkék a népiskola összes tantárgyaiból. Öt füzetben. I. füzet: az első évfolyam tananyagából. II. füzet: a második évfolyam tananyagából. (N. 8-r. 71, 63 l.) Pozsony, 1901. Stampfel Károly. Egy-egy füzet 1 k.
- Tudományos zsebkönyvtár** 79., 80., 81., 83., 85. szám (K. 8-r.) Pozsony, 1901. Stampfel Károly. Egy-egy szám 60 f.
79. szám. **Somló** Bodog dr. Szociológia (65 l.).
80. szám **Schmidt** Márton dr. Logika. (64 l.).
81. szám. **Lévay** Ede dr. Physikai Repetitorium II. Akusztika. Optika. Hőtan. 45 ábrával (86 l.).
83. szám. **Albrecht** János. A német irodalom rövid vázlat. A legrégebbi időkől a jelen korig (79 l.).
85. szám. **Lévay** Ede dr. Physikai Repetitorium III. Elektromosság és Mágnesség. 30 ábrával (77 l.).

Stein János Kolozsvárott.

- Szádeczky Lajos dr.** Régi erdélyi lakadalom. Történelmi korrajz, 3 képpen. (N. 8-r. 28 l. és számos képmelléklet) Kolozsvár, 1901. Stein János bizom. 2 k.
- Szentkatolnai **Bálint** Gábor dr. Kabard nyelvtan. Grammatica Carbadica. (Könyvnyomat.) (K. 4-r. 256 l.) Kolozsvárt, É. n. Stein János bizom. (Csak kpért) 6 k.

Szerzők saját kiadásában.

- Epstein László dr.** Az 1900. évi október 28—29-én Budapesten tartott első országos elmeorvosi értekezlet munkálatai. (8-r. 243 l.) Bpest, 1901. Kiadja a szervező bizottság. Kapható dr. Epstein Lászlónál (Angyalföldi tébolyda) 5 k.
- Labdarúgó játék,** a —. (Football-Association) ismertetése és szabályai, valamint a «Magyar labdarúgók szövetsége» szervezete. A Magyar labdarúgók szövetségének megbízásából kiadja a «Sport-Világ» szerkesztősége. (K. 8-r. 56 l.) Bpest, 1901. Kapható Zubeck B. és társánál 60 f.
- Pekár Gyula.** A táncz. Történelmi tanulmány három szakaszban. (8-r. 65 l.) Bpest, 1901. Kiadja az Urania magy. tudom. színház r.-társ. 40 f.

Toldi Lajos Budapesten.

- Törvények** gyűjteménye, az 1901 évi —. Kiadja: a m. kir. belügyminiszterium. I. füzet. (I—IV. t.-cz.) (16-r. 157 l.) Bpest, 1901. Toldi Lajos bizom. 1 k. 20 f.

Trócsányi Bertalan Sárospatakon.

- Rohoska József.** Erasmus és a reformáció Luther előtt. Tanulmány a reformáció történetéből. (8-r. II. 83 l.) Sárospatak, 1901. Trócsányi B. bizom. 1 k. 60 f.

Vass József Budapesten.

- Balás Elemér dr.** Büntetőjogi reform-törekvések. Adalékok a büntető-törvény módosításához. (8-r. 144 l.) Bpest, 1901. Vass József 1 k. 60 f.

- Dosztójevszkij** M. Tódor. Raszkolnyikov. (Bűn és bűnhődés). Regény. 2 kötet. Orosz eredetiből fordította Szabó Endre. Bródy Sándor tanulmányával. (8-r. 258, 258 l.) Bpest, 1901. Vass József 4 k.
- Farkas** Emőd. Magyar nők a szabadságharcban. (8-r. IV. 174 l.) Bpest, 1901. Vass József 1 k. 60 f.
- Simon** Vilmos. A búr szabadságharc. (8-r. 133 l.) Bpest, 1901. Vass József 2 k. 40 f.
- Virter** Ferenc. Atlanti történetek. Tizennégy elbeszélés. (8-r. 166 l.) Bpest, 1901. Vass József 2 k.

Idegen nyelven megjelent könyvek.

Kerpel Izsó Arad.

Auswahl der passendsten Verse und Zitate für Ansichtskarten und Stammbücher. Perlen der deutschen lyrischen Dichtung. Als Anhang hierzu: Tarif für Ansichtskarten, jeder Art und jeden Gewichtes, für Ungarn, Oesterreich und das Ausland. (24-r. 36 l.) Arad, 1901. Kerpel Izsó 20 f.

Londoni könyvvásár.

Egy rendkívül érdekes és könyvkedvelőkre nézve igen figyelemre méltó könyvaukcio folyt e napokban Londonban.

Az elhunyt Sir William Augustus Fraser baronet becses és gyönyörű könyvtára került bírói rendelet folytán eladásra. A gyűjtemény gondos és szép állapotban tartva, többnyire gyönyörű egész bőrkötésű kötetekből, s igen sok foliómunkából, kép és karrikatura gyűjteményből állott. Minden kötet szép marokkóba kötve, Fraser *ex-libris*-ével ellátva, s kitűnő karban tartva a szemlélő könyvkedvelőnek valóságos gyönyörűséget szerzett.

Az aukciót — *trade sale* — Sotheby, Wilkinson and Hodge, egy nevezetes londoni aukció-cég, — melyet S. Barker még 1744-ben alapított, — vezette. A vásár nevezett cégek külön aukciókra berendezett Wellington street-i üvegsarnokában folyt és oly gyors menetben, hogy az 1852 számot kitevő könyvtár április 22-től kezdődőleg 8 nap alatt el volt adva. — Az aukció naponként déli 1 órakor kezdődött s élénk érdeklődés mellett folyt. Az aukcionátor emelvényén ülve olvasá elő a számot, szolgálk körülhordozák a munkát, — míg a könyv-árusok, padokon zöld posztóval fedett asztalok előtt ülve, futólag megnézik az általuk már többnyire előzőleg megszémlélt köteteket. Egyikük árát kínál; ezt az aukcionátor felveszi s folyik a kínálat mind magasabb összegekre. Beszédet alig hallani, az érdeklődők fejükkel intenek: én tovább, én feljebb, míg végül az aukcionátor lekopogtatja az elért legmagasabb összeget. Az aukcio-szabályok szerint a minimális emelkedés 1 shilling s ha egy dolog már £ 100-t elért, csakis legalább 5 fontonként (60 frt) lehet feljebb menni.

Érdekes volt az egyes vásárlók magatartását megfigyelni. Az angol egész hidegen vitte feljebb az árakat, — az amerikai egykedvűen, közömbösen, a francia izgatottan és hevesen, — a német számitóan és megfontolva.

Jellemző kis epizód volt, midőn Mr. E. .s, egy öreg jóképű londoni libris, megtévedt a számban s egy műre aukcionált erősen, a mit 32 shillingért szerencsésen meg is kapott. Csakhogy nagy bánatára ám, mivel Mr. E. .s a következő számot — *Retsch Outline Illustrations to Shakespeare Plays* — gondolta, amihez ily összegért olcsón jutott volna. Mivel azonban jó vásárló különben, egész kivételesen megsemmisítették a vételt, s újból aukcionáltak a

már eladott műre. A különös mellette az, hogy a másodszori aukciónál a kérdéses szám 45 s-et ért el, tehát minden ok nélkül 13 shillinggel magasabb árat.

Az aukció egész menete inkább a kereskedelmi, mint könyvtárosi szokások szerint folyik s mintegy a börzejáték jellegét viseli magán.

Az elkelt érdekesebb munkák a következő árakat érték el:

Ackermann's Microcosm of London. 104 remek színes kép a londoni életből 3 kötetben (1811) 216 frt.

Alken's British sports &c., ritka gyűjtemény 3 piros marokkó kötetben 318 színes képpel (1821) 2700 frt.

Bonapartéra vonatkozó karrikaturák, rajzok és munkák gazdag gyűjteménye 7800 frt.

Garrick's «Private Correspondence» 3 kötetben (1831) 890 frt.

Goldsmith Vicare of Wakefield-jének első kiadása (1766) 2 kötetben, (ritka) 960 frt.

Gray Tamás, a költő, kiválóan volt Fraser gyűjteményében képviselve. Különbféle munkái összesen 12600 frton keltek el. — *Ódáinak első kiadása* (1757) a szerző becses jegyzeteivel 370 £-on (4440 frt) adatott el. — *Levelei* 7 L 12 s-ért mentek.

Mr. Bentley R. rajzai Gray T. 6 költeményéhez (1753) (a költő saját példánya, néhány kézirati költeményével) 400 £ (4800 frtot) értek el.

Mansfield és Stubenrauch, Austrian Military and Naval Officers. — 16 nagy színes csoportkép 625 frt.

Moore «Lalla Rookh»-jának eredeti kézirata, korrektura ívvel és a szerző eredeti változtatásaival (1817) 3960 frt.

Moreaunak negyvenöt illusztrációja Molière vigjátékaihoz (1773) 3792 frt.

Nelsonnek Mr. Perry-hez intézet és Hamilton halálára vonatkozó kézirati levele. 4 oldal 356 frt.

Peter Houtmann's Effigies Imperatorum Domus Austriacae (1650, Harlem,) 109 nagy kép, ritka példány 276 frt.

Racinet, Le costume historique, 6 kötet. (1888.) 274 frt.

Schütz Karl, Sammlung von sieben und achtzig Ansichten der Residenzstadt Wien (1785, ritka példány) 1896 frt.

Smith C. Hamilton, Costumes of British and Foreign Armies. 338 gyönyörű aquarell kép 3 kötetben (99 £) 1188 frt.

Sterne Lawrence, Life and opinions of Tristram Shandy első kiadása (1762) 9 kötetben 156 frt.

Legbecsesebb volt s a legmagasabb árat, 17400 frtot (£ 1450) ért el:

Picture Gallery of Ladies. 210 gravure és kép, legtöbbszöre 18. századbeli angol művészek művei.

Ezen gyűjteményt 1861-ben a Sotheby, Wilkinson and Hodge cég Mr. Francis Harweynnek 14 £-ért adta el, ki azt 3 évvel később Sir Wm. Frasernek 18 £ 18 s-ért (227 frt) adta tovább mig most a már említett magas árat 17400 frtot érte el.

Az egész könyvtár 1852 számmal összesen £ 20000-t, vagyis 240000 frtot hozott be, a mi a gyűjtemény kis terjedelméhez képest ugyan magas összeg, de arányban áll annak becséhez viszonyítva.

Elütő volt a többi aukciótól ennél azon esemény, hogy ez alkalommal jelentékeny amerikai cégek vásároltak s oly összegeket fizettek, a minőket az angol könyvvásárlók még kínálni sem mertek.

Néhány francia és német cég is szépen vett, a legjavát azonban a neves londoni *Quaritch* cég vitte el.

Valóban érdekes, de úgyszólván érthetetlen, miként fizethetnek a vásárlók oly óriási és hallatlan árakat egyes dolgokért; még érdekesebb azonban az, hogy miként találunk *vevőket* ily drágán vett s természetesen megfelelő haszonnal tovább adott művekre?

London.

Jaschkó Géza.

A könyvnyomtatás és könyvdíszítés iparművészete.

Kivonat *Czakó Elemérnek* a «Csak szorosan»-egyletben tartott fölolvasásából.

(Folytatás.)

Az utolsó tíz év óta az iparművészet újjáéledt szelleme a könyv belső és külső díszét is ellenőrzi. A könyvtábla, nyomdaékitmény s a betűformák azóta művészek tervei után készülnek, a melyek a megelőző művészietlen korszak gyártmányait kiszorítani vannak hivatva. Már *Daniel* Oxfordban és *De Vinne* New-Yorkban igyekeztek a meglévő anyagból való válogatás által izléses munkákat létrehozni, de a gyökeres és művészi átalakítást e téren az angol *Morris* végezte 1891-ben, amidőn megalapította a *Kelmscott Press*-t. *Morris* volt az első, aki művészi és tudományos készültséggel fogott hozzá a nyomdászat technikai előnyeinek kiaknázásához, amely kísérlet fáradozását fényes sikerrel jutalmazta. Kézisajtójához maga metszette a betűket, történelmi ismereténél fogva ehhez a legszebb kéziratokat és nyomtatványokat választotta mintaképül. *Morris* mindent úgy csinált, mint a régiek és mégsem azt csinálta, amit a régiek. Nem is annyira utánzott, mint inkább az eddig elért legmagasabb eredményt fejlesztette tovább.

A *Kelmscott Press* betűformái (Angliában aranytipusoknak is hívják) ünnepélyes és előkelő hatásúak. Félkövér betűk, emelyek a *Morris* által használt merített papíron különös mély dekoratív erőt nyernek. A *Kelmscott Press* felszerelését alapítójának halála óta a *British Museum*ban őrzik, folytatja azonban mind e mai napig ugyanazt a szellemet *Ashbee*; az általa metszett típusok alig különböznek valamit a régebbiektől.

William Morris hatása példaszerű egész Angliára, de nagy a befolyása a kontinens könyvműiparának irányításánál is. Münchenben *Otto Hupp* a schwabachi betűformát éleszti újra, egy kissé a mai izléshez alakítva. *Otto Eckmannnak*, a neves berlini iparművésznek a japanizmus bevallott kultuszából fakadt dekoratív betűi kapások különösen, melyet reklámszedésre kitűnően lehet alkalmazni (ezek megfrakturozott antiquák). Általában a német betűöntődék mindent elkövetnek, hogy jeles művészi erők által tervezett betűkhöz jussanak.

Közvetlen utánuk az amerikaiak tesznek legtöbbet a könyvnyomdászat megmodernizálásáért. Az egyesült államok nyomdatermékeit már régtől fogva bizonyos finomság jellemzi a római antiquák direkt utánzása folytán. Sohasem voltak egész művészietlenek. Határozott formában megfelelnek az újabb törekvéseknek a bostoni *Lee* nyomdabetűi, amelyek szintén a *Kelmscott Press* hatása alatt születtek. Szép típusai vannak még a chicágói *Inland Printer*-nek.

A franciáknak máig sincsenek szép betűik. Ők hozták divatba a megsoványodott antiquát s nem tudnak szabadulni tőle. Pedig e tekintetben attól a nemzettől sokat várna az ember, amelynél a plakát feliratos művészete annyira virágozik. Még *Grasset* gyönyörű műve, *Les Quatre Fils d'Aymon*, is sokat veszít hatásából betűinek színtelen és vékony típusai miatt. A betűikben rejlő dekoratív hatást csak a plaquette művészek tudják a franciáknál kellő mértékben érvényre juttatni.

Magyarország nyolc betűöntő-intézete sem produkál valami eredeti és említésre méltót, többnyire hiányosságok pótlása, vagy utánzások képezik összes működésüket. Az egyik betűöntő részvénytársaságnak «corvinus» elnevezésű betűformája ugyan elég artisztikusnak mondható, habár stiltanilag nincs semmi összefüggésben nevével. A tagadhatatlanul finom izlésű bécsiek tőlünk kölcsön vették e típust s *Ver Sacrum* című művészeti folyóiratukat eredetileg corvinus-betűkkel jelentették meg. Nálunk is alkalmazták díszesebb kiállítású műveknél, nagyobb elterjedésre azonban azért nem számíthat, mivel mindössze négy változatban van elkészítve, holott húszban sem lenne sok.

Mint látjuk tehát, a nyomdászat legelemibb részénél, a betűknél is már sok kívánni való akad hazánkban. Előreláthatólag nemsokára a német vagy angol befolyás kiterjeszti ránk hatalmát, ha ugyan még hozzá nem Bécs lesz a közvetítő csatorna. Pedig ha utánna néznénk a dolognak, egész fölösleges volna vízvezetékeket használni, mikor ehhez nekünk is bőséges forrásaink vannak. A korvinák betűi és iniciáléi öröklött és fel nem használt nemzeti kincsünk és az 1882-iki könyvkiállítás is sok anyagot mutatott be, amelyből erre nézve ügyes kézzel szintén tőkét kovácsolhatunk magunknak. Ma már a régi formák utánzása öntudatosabban történik. Az utánzás többé nem rontást jelent, hanem továbbfejlesztést és finomítást. Lehetetlen, hogy ne adjon művészünk, aki a magyar izlését, ha alkalom nyújtódnék neki, a magyar vonatkozású típusok igénybevételével betűikben is ki ne tudná fejteni.

Az angolok internacionális forrásból merítettek és speciális nemzeti jellegű kiadványokat alkottak belőle. A németek meg tudták nemzeti alapon reformálni nyomtatott betűiket, pedig a német-betűk szemrontó és olvashatatlan látványosságát maguk elismerik; mennyivel inkább eszközölhetjük az újítást mi magyarok az olasz renaissance gyöngyeiből álló nemzeti örökségünk révén, mikor az világszerte elismert célszerű és művészi típusokat őrizett meg számunkra.

(Folytatjuk.)

VEGYES.

A megrendelés gyűjtése. *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter kiadta a megrendelés gyűjtéséről szóló új törvény végrehajtó rendeletét, a mely szerint a törvény ez év július elsején lép életbe.

A rendelet szerint a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül levő más oly község területén, melyen csakis megrendelés gyűjtése végett bár huzamos ideig tartózkodik, a törvény korlátozása alá esik. Ugyanaz áll megbizottjáról, ügynökről, még ha a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül levő helyen állandóan letelepedett helyi ügynökről van is szó, úgyszintén

a vásárlatókat nézve a vásár helyéről, valamint azokról a helyekről, a hol vándor- és mintaraktár van. A megrendelés gyűjtése a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül csak oly iparosoknál vagy kereskedőknél lévén megengedve, kik üzletkörükben az illető árú eladásával vagy fölhasználásával foglalkoznak: ez árú alatt nemcsak az értendő, a mely eredeti vagy földolgozott állapotban az üzlet tulajdonképpeni tárgya, hanem az is, a mely az illető üzletben csak mint segédeszköz, irodai, bolti vagy raktári berendezés szerepel (kereskedelmi könyv, szelvény, pénztár, írógép, mérleg stb.). Megrendelés gyűjtése végett fölkereshető az a földbirtokos is, a ki gazdasága körében ipari vagy gyári vállalatot folytat, (malom, szeszgyár, keményítőgyár, sajt-vaj készítő telep stb.) a mennyiben a megrendelés az illető ipari vagy gyári vállalat körében eladható vagy fölhasználható áruira vonatkozik. Kivételt enged a miniszter a házi iparcikkekre, de csak azzal a föltétellel, ha a megrendelést gyűjtő a cikk háziipari jellegét helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja; a műszerekre és tudományos eszközökre, a varrógépekre, a nagyobb gazdasági gépekre és a villámos erő átviteli és általános világító és telefon berendezésekre. A törvény 2. §-ában kivétel tétetvén az *irodalmi és művészeti termékekre*, ezek megrendelése csak annyiban van korlátozva, a mennyiben az 1848. évi XVIII. t.-c. 45. §-a értelmében az *ügynevezett házaló vagy zugkönyv-áruvalók* az illető hatóság rendőri felügyelete alatt állanak, a mely e felügyeleti hatáskörben megfelelő korlátozást is tehet.

Ezt nem tekintve tehát, az *irodalmi és művészeti termékek megrendelésének gyűjtése teljesen szabad*, s minthogy e törvényes kivétel a közműveltség terjesztése érdekében történt, az *iparhatóságok tartózkodjanak még attól is, hogy az irodalmi és művészeti termékek fogalmát szorosan magyarázzák*. Nem veendő ki nevezetesen e fogalom alól a művészeti termékek iparilag előállított utánezetei (metszetek, színnyomatok) sem. A rendelet szerint a kihágási ügyeket soron kívül kell tárgyalni.

Irodalmi pör. A *Zsögöd*—*Politzer*-féle pörben, melynek alsóbírói eldöntéséről annak idején megemlékeztünk, leérkezett a budapesti kir. törvényszékre a kir. kuria végérvényes ítélete. A kuria a *Zsögöd* Benő egyetemi előadásainak jogszorosan többszörözése és forgalombahelyezése által elkövetett bitorlást megállapította, s e miatt *Politzer* Zsigmond budapesti antiqvár-könyvkereskedőt a készletben lévő példányok elkobzása mellett pénzbüntetésre s ennek be nem hajthatósága esetére fogházbüntetésre ítélte, ezenkívül kártérítésben s a perköltségek elviselésében elmarasztalta. Erről a perről sokat irtak lapjaink legfőképpen akkor, a mikor egyik alsóbb fokú fórum az egyetemi professzort keresetével elutasította. Illendő, hogy most, mikor a professzornak az utolsó fórumon is igaza lett, tudomást vegyen az ügyről a közönség annyival is inkább, mert e kuriai döntés által immár bírói védelem alá vannak helyezve az egyetemi előadások.

Hymen. *Rösztler Károly* győri tagtársunk eljegyezte *Eibel Margit* kisasszonyt Győrött.

Ráth Mór legújabb törvénykiadásai.

Kézpénzért 40% és 7/6, kézpénzvisszaküldési joggal 3 hónapon belül. Bizományba azon t. kartársaknak, kikkel számla-viszonyban vagyunk, 2—3 példány.

1901. Törvények 8° 1-ső füzet. Zsebk. 1-ső füzet.

A földművelésügyi miniszter körrendelete a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása tárgyában. A mezőgazdasági törvény illető intézkedésével és a vadásztörvényvel... 1 K.

Minden földbirtokosra, vadászra nézve nélkülözhetlen.

Dr. *Imling Konrád*. Az 1901. Új incompatibilitási törvény... 50 f.

Dr. *Imling Konrád*. 1891. Új törvény a közigazgatás egyszerűsítéséről.

A hazai iparnak állami kedvezményezéséről. A megrendelések gyűjtéséről. 2-ik, a megrendelési 1891. törvény életbeléptetési rendeletével bővített kiadás. 50 f. Junius 1-én lép életbe!

A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyokról. 2-ik, a végrehajtási rendeletekkel bővített kiadás... 70 f.

Az erdőmunkásokról, dohánytermelők és dohánykertészek közötti jogviszonyról, a vízi munkálatoknál, az út- és vasútépítésnél, gazdasági munkavállalkozóknál alkalmazott napszamosokról és munkásokról. 2-ik, a dohány- és erdőmunkásokra vonatkozó végrehajtási rendeletekkel bővített kiadás... 1 K. 80 f.

Mindkét, de különösen ezen oly életbevágó törvény pár nappal a szentesítés után fog megjelenni.

A szociál-politikai törvények egy díszes kötetben. Második, az új végrehajtási rendeletek füzetével bővített kiadás... 6 K.

293

Das ungarische Handelsgesetz. Das ungarische Concursgesetz. Die ungarischen Wuchergesetze. Einzige deutsche Ausgabe. Neuer Abdruck... 5 K.

Ferenczi József könyvkereskedése Nyiregyházán keres és ajánlatokat közvetlenül kér, tiszta szép állapotban:

1 példány Hivatalos törvény 1868. évtől 1881-ig füzve.

1 példány Hivatalos törvény 1883. év füzve.

1 példány Hivatalos törvény 1885. év, II-ik füzet, VII. füzet, XXV. t.-c.

1 példány Hivatalos törvény 1890. év. I. füzet.

1 Rendeleték tára 1868. évtől 1880-ig füzve, teljes évfolyam. 294

Ajánlom közkedvelt vizsgalapjaimat magyar, német, dictandó vonalzással. 1000 drb. 7 K, egy postacsomag 800 drb. 10.000 drb 65 korona.

10.000 drb rendelésnél cégnyomással szállítatik.

M.-Sziget, 1901. május hó. 2—1

295 **Kautmann Abrahám.**

Stampfel Károly, Pozsony, keres: 1 *Zichy Mihály* élete és művei diszk., csakis új állapotban. Ajánlatokat directe kérek. 296

Sürgösen visszakerjük:

Firbás Nándor, Utmutatás a tankerületi főigazgatóságok, középiskolák és más tanügyi hatóságoknak adminisztrálásához és

Szűts Izsó. A rajzoktatás reformja összes bizományba szállított példányait.

Budapest, 1901 május 17. 297

Lampel Róbert könyvkiadóhivatala.

Egy már tapasztalt és önálló könyv-, papír- és zeneműkereskedősegéd, ki csak elsőrendű üzletekben működött, állomását változtatni óhajtja. 298

Szíves megkereséseket «*Önálló*» jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbítja. 3—1

A nyár folyamában üzletemben egy segédi állás üresedésbe jön. Keresek erre egy fiatal, keresztény, nőtlen segédet, ki a magyar és német nyelvben írásban s szóban jártas s ki az előkelő közönséggel bántani tud.

Sopron, 1901. máj. 14.

299

Schwarz Károly.

Keresek jó karban levő antiqvár példányt:

1 **Shakespeare** színművei, 6 vagy 4 kötetes kiadásban

Ajánlatokat közvetlenül kérek

Grossmann Benedek utóda

300

H.-M. Vásárhely.

Fiatallapú könyv- és papirkereskedősegéd, ki a magyar s német nyelvet teljesen bírja és nyomtatványok felvételében jártas, augusztus 1-től alkalmazást nyer *Sonnenfeld Mór* könyvkereskedésében, Besztercebányán. Arckép és bizonyítvány másolatokkal felszerelt magyar s német ajánlatok directe kéretnek. 301 3—1

Hirdetések lapunk részére felvételnek a kiadóhivatalban: Budapest, V. ker. Kálmán-utca 2. sz.

«Csak Szorosan» magyarországi könyvkereskedő-segédék egyesületének helyeszközlő osztálya.

Keres:

Egy előkelő vidéki cég részére jó ajánlatokkal rendelkező fiatal (keresztény) könyvkereskedő-segédet a II. sortiment-terti állásra. 1

A magyar és német nyelv bírása feltétel. Az állás lehetőleg azonnal beöltendő. Bizonyítvány másolatok arcképpel kéretnek. 1

Egy elsőrangú könyvkiadó cég részére ügyes és megbízható utazókat magas jutalék mellett. 2

Fiatal (keresztény) könyvkereskedő-segédet, ki a papírszakmában is jártas, a magyar és német nyelvet bírja, vidéki könyvkereskedés részére. 3

F. évi június 15. esetleg előbbi belépésre, egy több évi gyakorlattal bíró, jó bizonyítványokkal rendelkező, megbízható (keresztény) első segédet, ki a magyar és német sortimentben jártas. Kezdetleges fizetés 120 K és ennek megfelelő karácsonyi remuneratio. Kezdek ne ajánlkozzanak. 4

Egy előkelő fővárosi zeneműkereskedés részére intelligens, gyakorlott könyvkereskedő-segédet. Zeneműkereskedésben jártasak előnyben részesülnek. 5

Fővárosi könyvkereskedés és kiadó-üzlet részére egy önálló munkához szokott, komoly és megbízható, hadmentes könyvkereskedő-segédet, ki a magyar és német nyelvet bírja. Az állás tartós és kellemes. 6

Ajánl:

Fiatal, törekvő, a könyv- és rokon szakmákban jártas (keresztény) segédet. A magyar és német nyelvet bírja. Beléphet azonnal. 1

Fővárosi viszonyokkal ismerős, 18 évi gyakorlattal bíró, jó bizonyítványokkal rendelkező könyvkereskedő-segédet, kinek úgy a sortiment, mint a kiadóhivatali munkálatokban teljes jártassága van, utóbbi minőségben egy elsőrangú fővárosi cégnél 8 év óta önállóan működik. A magyar és német nyelvet bírja. 2

A sortiment és kiadóhivatali teendőkben, valamint a papírkereskedés, nyomtatványfelvétel és kezelésében otthonos, önálló üzletvezetőt azonnali belépésre. 3

Önálló munkához szokott, a könyv- és papírkereskedés minden ágában jártas, jómódorú hadmentes (keresztény) segédet, azonnali belépésre. A magyar és német nyelvet bírja. 4

Üzletvezetői vagy első-segédi állásra egy szakképzett, a könyv- és papírkereskedés minden ágában, úgy a könyvnyomdai munkák felvételében teljes jártassággal bíró hadmentes segédet. Beléphet azonnal. 5

E rovatban közöltek minden megkeresést írásban kér: Küntör Ferenc (Ráth cég, Haas-palota).

CLICHÉKET

hirdetések, árjegyzékek, könyvek, szak- és hírlap, egyáltalán mindennemű nyomtatvány képes kiállítására számára legjobb kivitelben és legolcsóbb áron elvállal és készít

FISCHER LIPÓT

chemigrafiai műintézete

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. 307

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnétek.

Falvi Jenő Rozsnyón (Gömörm.) keres és értesítést direkte kér:

1 Pallas Lexikon, eredeti kötés XIV., XV., XVI.

1 Marlitt összes regényei magyar fordításban. Singer és Wolfner kiadása, új vagy ódon, de tiszta példányban.

1 Szabó, Geologia, új vagy ódon, de jó karban. 308

Ferenczi B. Miskolcon keres föltétlen jó karban:

1 Márkus, Felsőbírósgok elvi hat. I—XI. kötve. 309

Kozma János. Agglegények regénye.

Bolti ára 2 korona. 350 példány kiadvány-maradványát 80% engedménnyel ajánl Fekete Sándor könyvkereskedése Zentán. 310

Üzletvezetői vagy segédi állást keres a vidéken azonnali belépésre jómódorú, intelligens, hadmentes, szakképzett könyvkereskedő-segédet, ki a papírszakmában, nyomdai munkák felvételében és kezelésében, hírlapkiadóhivatali teendőkben is teljes jártassággal bír és önállóan képes dolgozni. Megkereséseket szívességből Engländer és Társa cég Tatán közvetít. 311 1—2

Mielőbbi megvételre keresek egy amerikai gyorsajót (taposó), használt, de jó karban 4-es vagy 5-ös nagyságban. Ajánlatokat közvetlen kérek.

Dura I. nyomda

Hódmező-Vásárhelyen.

Azonnali belépésre keresek egy szakképzett könyvárus segédet, ki a magyar és német levelezésben teljesen jártas. — Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével, magyar és német nyelven kérek.

Ruzitska Armin

313 könyv- és zeneműkereskedése Budapest, IV., Muzeum-körút.

Ajánlom a következő ritkaságokat megvételre:

- *1 Luther Biblia Wittenberg 1623.
*1 Révai Grammatica I/II. 1806.
*1 Diószegi—Fazekas, Orvosi fűvészkönyv 1807., 1813.
*1 Hunfalvy János, Magyarország és Erdély I/III.
*1 Házi különös orvosságok. 1768.
1 Jászay: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után 1856. Ajánlatokat directe kérek.
* Gyönyörű példányok!

314 Kerpel Izsó könyvkereskedése Arad.

Reprodukáló műintézet.

WOTTITZ MANFRÉD

sokszorosító műintézete

Budapest, Király-utca 30. sz.

Készít mindenféle kliséket

Autotvpiak-

Phototvpiak-

Chemigrafiaikat

háromszínű nyomásra.

Vidéki megrendelések 22-23 pontosan eszközölnétek.

Gallia-féle könyvkereskedés Kecskeméten keres és kér ajánlatokat közvetlen postán:

új vagy ódon állapotban:

- 1 Káplány, Telekkönyv, birtokrendezés betétszerkesztés I. kötet (Endrényi).
1 Hajnik Magyar alkotmány és jogtörténet 1-ső füzet (Franklin).
1 Sz. Kiss Károly, Új magyar Athenas 1—8. füzet (Aigner).

Továbbá csak új állapotban:

1 Pallas Lexikon XVII—XVIII. Révai kötés 303

Jutalomkönyvek

tessék raktáron tartani

Talpra magyar

hazafias szavalókönyv nemzeti ünnepekre.

Bolti ár 2 K, díszkötésben 3 K.

Készpénz 40%-kal, bizom. 25%-kal. Egy 5 kilos csomagban 15 darab fűzött példány, vagy 13 darab kötött küldhető.

3—3 304 Engel Lajos Szegeden.

Jómódorú, intelligens fiatal segédem számára, ki kellő jártassággal bír az összes könyvárusi teendőkben, a fővárosban, esetleg vidéken is állást keresek. Mint megbízható és ambiciózus munkatér melegen ajánlom a kartárs urak figyelmébe. Kívánatra ajánlatot küld. Fizetési igényei szerények.

Megkeresések címemre küldendők.

Ferenczi B.

305 Miskolc.

Kilián Frigyes utóda Budapesten keres:

- 1 Schreiber—Lehrer, Fogyszt. adók kézikönyve.
1 Lukács, Egyházpol. törv. és a reá vonatkozó összes jogszabályok kézikönyve (1896).
1 Láng, Közgazdaság és adózás alapelvei. 306